

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid Horns
skola i Kinda kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Horns skola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Horns skola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla uppföljningen och analysen av skolans kunskapsresultat och vad som påverkar dessa samt utifrån analysen identifiera lämpliga utvecklingsåtgärder.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver utveckla varierade metoder för att regelbundet planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna, samt ge eleverna inflytande över undervisningen.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning för att eleverna ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömningar och betyg ges i låg utsträckning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att följa upp och analysera lärarnas bedömning och betygssättning i olika ämnen och årskurser för att skapa likvärdighet.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **12 september 2023** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till:

skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2022:8756) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Horns skola leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att rektorn till viss del leder och organiserar det pedagogiska arbetet, men har inte skapat tillräckliga förutsättningar för lärarna att samverka för att utveckla undervisningen. Rektorn skaffar sig också på olika sätt en aktuell bild av undervisningens genomförande och förutsättningar, men uppföljningen och analysen av kunskapsresultat är däremot begränsad. Rektorn ger också en svag ledning och styrning i frågor som rör skolans jämställdhetsarbete.

Ledning och organisation

Lärarnas förutsättningar att samverka för att utveckla undervisningen är begränsade. Horns skola har två stadier, låg- och mellanstadiet, som är fysiskt förlagda i olika hus. Personalen är indelad i två arbetslag, ett för varje stadium. Arbetslagen har arbetslagsmöten en gång per vecka med möjlighet att mötas ytterligare ett tillfälle i valfri mötesform. I dessa forum har lärarna möjlighet att diskutera pedagogiska frågor samt dela med sig av erfarenheter. Samverkan mellan stadierna sker vid elevhälsomöten och arbetsplatsträffar och i intervjun med lärare framkommer att det finns önskemål om möjligheter till ytterligare samverkan mellan arbetslagen. Enligt lärarna söker de möjligheter att träffa lärare från andra skolor då de inte är så många att de kan ha utbyte av varandra gällande ämnesfrågor. Vidare framkommer i intervjun med lärarna att de saknar ett uttalat stöd för undervisning i de ämnen där de obehöriga. Enligt rektorn saknar skolan visserligen en planerad introduktion för obehöriga lärare men hen framhåller att lärarna hjälper varandra i de fall en lärare saknar behörighet att undervisa i ett ämne.

Jämställdhetsarbete

Rektorn ger svag ledning och styrning kring frågor som rör skolans jämställdhetsarbete. Av intervjuer med rektorn och lärare framkommer att det inte sker någon systematisk uppföljning av skolans arbete för att elever ska ges samma förutsättningar oberoende av könstillhörighet. Enligt rektorn finns förväntningar att lärarna ska verka för jämställdhet i sin undervisning och hen upplever genom samtal med personalen att så sker. Dock driver rektorn inget arbete, exempelvis i form av kompetensutveckling, för att försäkra sig om att jämställdhetsperspektivet genomsyrar skolans undervisning och arbete. Mot bakgrund av ovanstående vill Skolinspektionen framhålla vikten av att rektorn skapar en god grund för att leda och styra skolans jämställdhetsarbete genom att följa upp lärarnas arbete inom området och därefter vidta de eventuella åtgärder som behövs.

Uppföljning och analys

Rektorn skaffar sig på olika sätt en aktuell bild av undervisningens genomförande och förutsättningar. Detta sker till exempel genom samtal med elever och personal samt genom att hen deltar på elevhälsoträffar och sporadiskt på arbetslagsmöten. Vidare berättar rektorn att hen gör spontana lektionsbesök som i nuläget inte är strukturerade eller regelbundna. Rektorn tar också del av lärarnas planeringar. Enligt lärarna lägger de in planeringarna i ett IT-system, där rektorn går in och läser samt återkopplar till varje lärare i form av kommentarer. Vidare kan rektorn genom externa enkäter till elever bilda sig en uppfattning om hur värdegrundsarbetet, i form av exempelvis inflytande och trygghet, genomsyrar undervisningen. Värdegrundsuppdraget tas även upp på arbetslagsmötena varje vecka och i protokoll från dessa möten får rektorn en uppfattning om vad som diskuteras. Enligt lärarna följer rektorn upp förutsättningarna för undervisningen på medarbetarsamtal och på arbetsplatsträffar. Som exempel nämns att rektorn nyligen efterfrågade lärarnas önskemål kring undervisningsmaterial.

Rektorn har genom sin uppföljning kommit fram till att arbetet med studiero och trygghet behöver utvecklas. Utifrån analysen har rektorn beslutat om utvecklingsinsatser, bland annat att skolan ska arbeta med ledarskapet i klassrummet. Detta område är nu ett övergripande mål i skolans utvecklingsplan. Vidare har rektorn gett uppdrag till elevhälsan att kartlägga vilka behov som föreligger i verksamheten. Ytterligare utvecklingsåtgärder har varit att skapa forum, så kallade elevhälsomöten, där personalen kan dela med sig och sprida goda exempel på framgångsfaktorer i undervisningen. Rektorn har också skapat en förstelärartjänst med fokus på undervisning, för att möta upp behov i verksamheten baserat på analys.

Rektorn följer i begränsad utsträckning upp skolans kunskapsresultat. I intervjuer med rektorn och representanter för elevhälsan beskrivs att elevernas kunskapsutveckling följs upp vid möten med elevhälsan och på elevhälsomöten. Vid dessa tillfällen diskuteras, enligt representanter för elevhälsan, resultat på olika tester och kartläggningar för att beslut ska kunna tas om insatser utifrån de behov de ser hos olika elever. Resultat diskuteras främst utifrån individuella behov hos elever. Rektorn beskriver att de på elevhälsomöten lyfter såväl kunskapsresultat som sociala mål och diskussionerna berör både individ- och gruppnivå. Utifrån uppsatta mål och analyser i arbetslagen diskuteras sedan insatser i relation till resultat och elevers behov. I arbetet med att ta fram adekvata insatser används elevhälsans olika professioner.

Enligt rektorn sker inget strukturerat arbete på skolnivå med att följa upp och analysera kunskapsresultat. Däremot sker ett arbete på förvaltningsnivå där rektorn tillsammans med kollegor diskuterar och analyserar resultaten från kommunens olika skolor. Enligt rektorn visar statistiken bland annat att Horns skola är en av de skolor som har lägre resultat än övriga skolor i kommunen och vid en analys av dessa resultat har man sett kopplingar till socioekonomiska faktorer. Vid tillfällen då resultat gällande Horns skola stuckit ut har rektorn redovisat resultaten för skolans personal. I inskickad dokumentation uppger rektorn att hen inte har följt upp och analyserat eventuella skillnader i resultat mellan flickor och pojkar då hen ser underlaget som osäkert eftersom det rör sig om få elever. Vidare uppger rektorn att det finns en tanke om att göra en analys av om elevernas betyg från årskurs 6 står sig i årskurs 7, men detta arbete är inte påbörjat ännu.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla uppföljningen och analysen av skolans kunskapsresultat och vad som påverkar dessa samt utifrån analysen identifiera lämpliga utvecklingsåtgärder.

Skolinspektionen bedömer att rektorn inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet behöver utveckla arbetet med att analysera kunskapsresultaten på en övergripande nivå kopplat till undervisningen för att få en bild av skolenhetens utvecklingsbehov och styrkor. Granskningen visar att rektorn främst följer upp kunskapsresultat på individnivå vilket gör att det i rektorns analys och bedömning av utvecklingsbehov saknas ett övergripande perspektiv. I dagsläget genomförs analyser av kunskapsresultat på individnivå och direkta insatser sätts in kopplat till omedelbara behov i verksamheten genom mötena i elevhälsoteamet och vid elevhälsomöten. Kunskapsresultaten för skolenheten som helhet används dock i låg grad för att utveckla utbildningen.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98, s.32) med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet framgår att det för rektorn är viktigt att analysera orsaken till skillnader i måluppfyllelse mellan olika grupper och klasser eller mellan olika ämnen och målområden i läroplanerna. Tillsammans med personalen kan olika förklaringar till enhetens resultat diskuteras och analyseras i förhållande till de nationella målen, exempelvis vilken betydelse olika arbetsformer och arbetssätt har för måluppfyllelsen. Ett praktiskt sätt för skolenheten att genomföra analysen är att dela upp den i delar över året, samtidigt som man följer upp olika områden. På så sätt kan rektorn samla ihop delanalyser under ett eller flera år till kvalitetsbedömningar.

Exempelvis kan man analysera elevernas kunskapsresultat i skolans ämnen i förhållande till andra områden som normer och värden samt inflytande.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn utvecklar skolenhetens kvalitetsarbete genom att mer systematiskt analysera skolenhetens kunskapsresultat. Detta kan göras genom att analysera och bedöma skolenhetens samlade resultat på såväl grupp-, klass- som enhetsnivå. Genom att väga in flera parametrar när hen följer upp elevernas kunskapsresultat som exempelvis eventuella skillnader mellan flickors och pojkars resultat, resultat i varje ämne och resultat på nationella prov, får rektorn bättre förutsättningar att sätta in adekvata utvecklingsåtgärder. Dessutom kan kvalitet och effekt öka genom att lärarkollegiet görs delaktigt i analys- och utvecklingsarbetet, exempelvis genom att ta hjälp av lärarna och låta dem göra analyser av kunskapsresultaten.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att undervisningen genomförs utifrån en tydlig struktur och är varierad. Undervisningen innehåller ett aktivt lärarstöd och anpassas till elevers olika förutsättningar och behov. Eleverna ges möjlighet att reflektera över det egna lärandet men deras inflytande över undervisningen är begränsat.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Undervisningen är strukturerad och det finns gemensamma arbetssätt för att skapa struktur och tydlighet för eleverna. Den gemensamma strukturen, vilken framgår av intervjuer, observationer och inskickad dokumentation, innebär att varje lektion har en tydlig struktur där läraren inledningsvis återkopplar till tidigare lektion för att därefter gå över till dagens lektion, dess planering och arbetssätt samt en avslutande del där man utvärderar och nämner vad som ska ske på nästa lektion. Lektionerna innehåller en variation av arbetsuppgifter samt erbjuder eleverna ett aktivt lärarstöd. Eleverna beskriver i intervjuer att de får ett aktivt lärarstöd, bland annat genom att lärare och assistenter går runt i klassrummet och stöttar elever vid individuellt arbete vilket

också framgår av genomförda lektionsobservationer. Aktiviteterna har också ett logiskt och sammanhängande flöde. Som exempel kan nämnas en lektion i biologi där klassen ska arbeta med veckans djur. Instruktioner i form av bildstöd står på tavlan och går igenom av läraren inledningsvis. Läraren berättar även om målet för lektionen. Lektionen innehåller en variation av arbetsmoment, till exempel får eleverna se på film, skriva, klippa och klistra. För de elever som blir färdiga med en uppgift finns extrauppgifter och läraren ger ett aktivt stöd till eleverna under lektionens gång. Vid lämpligt tillfälle under lektionen genomförs även en rörelsepaus.

Motivation, stimulans och anpassningar

Undervisningen anpassas till elevers olika förutsättningar och behov. Av intervjuer med lärare samt lektionsobservationer framkommer flera exempel på anpassningar som förekommer i undervisningen såsom individuella pauser och upprepningar av information eller instruktioner. Vidare berättar lärare att det på varje lektion ofta finns ett antal uppgifter att genomföra. Vissa elever hinner bara göra första uppgiften, medan andra gör flera. Enligt lärarna är de tydliga med att de förväntar sig av vissa elever att de ska klara fler uppgifter. I intervju med rektorn framkommer att elever som har kommit längre i sin kunskapsutveckling ges möjlighet att arbeta vidare i sin egen takt. Lärarna testar elevernas kunskaper kontinuerligt för att se vilka anpassningar och stöd som eleverna behöver och det är enligt rektorn en utmaning att fånga upp de elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling och ge dem den stimulans som de behöver. På Horns skola har de schemalagt det så att alla klasser på lågstadiet har ett och samma ämne samtidigt vilket möjliggör för elever att delta i undervisningen med en högre klass om de har kommit längre i det aktuella ämnet. Vidare beskriver rektorn att de på elevhälsomöten framförallt diskuterat hur de ska arbeta för att samtliga elever ska nå godkända betyg men att de även diskuterar anpassningar för elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling. Även i intervjun med elevhälsoteamet framkommer att det på skolan förs diskussioner om hur undervisningen kan anpassas till elevernas individuella behov och förutsättningar. Bland annat har man i arbetslagen diskuterat hur de kan arbeta för att stimulera elevernas kunskapsutveckling och lärarna arbetar bland annat med att ge eleverna mer utmanande läromedel och undervisningsmaterial.

Lärarna uppmärksammar elevernas insatser på olika sätt och har ett uppmuntrande förhållningssätt. Eleverna uppger i intervjuer att lärarna uppmuntrar dem genom att de på olika sätt stöttar dem i att klara olika uppgifter. Även lektionsobservationer visar att lärarna uttrycker positiva förväntningar på att eleverna ska klara de uppgifter de får samt uppmuntrar eleverna att våga pröva svårare uppgifter.

Elever delaktighet i sitt eget lärande och inflytande i undervisningen

I undervisningen finns utrymme för eleverna att reflektera över sitt eget lärande. Lärarna beskriver att eleverna ges möjlighet att reflektera över sitt lärande på olika sätt och att de använder olika metoder. På en observerad lektion får eleverna möjlighet att reflektera kring frågor kopplade till den högläsningsbok läraren läser ur. Det är öppna frågor som kräver reflektion innan eleven kan och får svara. Även under en lektion i biologi ställs öppna frågor efter att klassen har tittat på ett filmklipp om veckans djur. Eleverna har till viss del möjlighet att själva välja vad de behöver arbeta med vilket visade sig under en lektion där eleven var färdig med den uppgift läraren gett och fick då själv välja vad hen behövde arbeta med. Dessa extrauppgifter varierade mellan att jobba med stor eller lite bokstav, träna på stavning eller gå in mer på djupet i ämnet. Eleverna övas även i att ge kamratrespons på varandras texter.

Lärarnas arbete med att planera och utvärdera undervisningen med eleverna är begränsat. Av intervjuer framgår att lärare ibland involverar eleverna i planeringen av undervisningen, exempelvis genom att lärare tar in förslag på arbetssätt från eleverna. Lärarna ger också exempel på att eleverna kan påverka innehållet genom att de får välja olika typer av fördjupningsuppgifter eller vilken högläsningsbok klassen ska ha. Det förekommer även att lärare anser att ämnet i sig ibland gör det svårt att göra elever delaktiga. Eleverna uppger i intervju att de inte har någon större påverkan gällande undervisningen. I de lägre årskurserna låter lärarna eleverna utvärdera genom att de får göra "tumme upp eller tumme ner". I övrigt sker utvärdering i samband med utvecklingssamtal där eleverna får svara på frågor hur de lär sig bäst eller vad de vill lära sig mer om.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver utveckla varierade metoder för att regelbundet planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna, samt ge eleverna inflytande över undervisningen.

Skolinspektionen bedömer att lärarna behöver utveckla arbetet med att ge samtliga elever ett ökat inflytande över undervisningen. Lärarna ger eleverna möjlighet att vara med och utvärdera undervisningen under enkla former, samt ger i viss mån eleverna möjlighet att på andra sätt vara med och påverka undervisningen. Elevernas inflytande

på undervisningen innebär främst att de kan få vara med och välja uppgifter samt bestämma vilka arbetssätt som tillämpas. Innehållet i undervisningen ger dock lärarna eleverna i låg utsträckning möjlighet att påverka.

Av 4 kap. 9 § skollagen framgår att barn och elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för barnens och elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Av Lgr 22 avsnitt 2.3, Elevernas ansvar och inflytande, ska läraren svara för att alla elever får ett reellt inflytande över undervisningens arbetssätt, arbetsformer och innehåll samt se till att elevernas inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Vidare framgår att läraren tillsammans med eleverna ska planera och utvärdera undervisningen.

Skolinspektionen rekommenderar lärarna att i högre grad låta eleverna vara delaktiga i utvärdering och planering av undervisningen. Exempelvis kan det ske genom att lärarna låter eleverna delge vilka erfarenheter och föreställningar de har kring det som undervisningen ska behandla och utifrån det bidra med idéer på innehåll för det aktuella arbetsområdet. Lärarna kan också tillsammans med eleverna välja olika delar från det centrala innehållet att arbeta med. Lärarna behöver kontinuerligt föra gemensamma diskussioner om vad elevernas inflytande över undervisningen kan innebära i olika årskurser och vilka förutsättningar som eleverna behöver för att ha möjlighet att utöva detta inflytande.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning för att eleverna ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att det på Horns skola pågår ett främjande, förebyggande och åtgärdande arbete för att åstadkomma studiero och en trygg miljö. Personalen kartlägger kontinuerligt elevernas upplevelse av trygghet och studiero och vidtar insatser utifrån resultaten. Eleverna är delaktiga i utformandet av förbättringsinsatserna.

Arbetet för trygghet

Det finns ett medvetet arbete på skolan för att skapa trygghet. Arbetet utgår från en kartläggning av elevernas upplevelse av trygghet. Det framkommer i intervju med elevhälsan att det sker kartläggningar som består av elevenkät och trygghetsvandring samt samtal med skolsköterskan. Eleverna berättar i intervju att lärarna frågar om de känner sig trygga på skolan och att de då också får komma med synpunkter eller förslag. Eleverna säger också att de får svara på en enkät där de markerar med olika figurer hur de känner. Detta arbete är skolgemensamt.

Insatser genomförs för att skolan ska vara en trygg miljö. Exempel på en förebyggande insats som elever berättar om i intervju är att skolan har organiserat rastverksamheten genom att ha rastvakter och elever som genomför olika rastaktiviteter på bestämda dagar och rasttider. Annat förebyggande arbete är att man har arbetat med material i alla årskurser som handlar om kränkningar på nätet. Det finns en trygghetsgrupp som ansvarar för arbetet och rektorn följer upp gruppens arbete. I intervjuer framkommer en gemensam bild av att eleverna känner sig trygga, men att incidenter ibland inträffar.

Studiero och lugn miljö

Horns skola har ett samlat och främjande arbete för att skapa studiero. I utvecklingsplanens övergripande mål ingår det att arbeta med trygghet och studiero. Genom intervjuer med elever och lärare framkommer att studieron varierar och att det är god studiero på lågstadiet men inte i samma utsträckning på mellanstadiet. I Skolinspektionens enkät till elever i årskurs 5 och pedagogisk personal, vårterminen 2022, avspeglar svaren från såväl elever som personal i Horns skola en negativ uppfattning vad gäller studieron. Av inskickat material och intervjuer framgår dock att skolan har en pågående insats kring ledarskapet i klassrummet och att det finns andra insatser såsom rörelsepauser samt skol- och klassregler för att främja studieron. Enligt rektorn pågår också ett långsiktigt arbete för att förbättra studieron som bland annat handlar om konsultativt stöd till personalen. Elevhälsan deltar i arbetet och har intervjuat elever för att få en bild inför planering av insatser. Det finns också beskrivningar från intervjuer och observationer vad lärarna gör för att förebygga och åtgärda eventuella störningar i klassrummet. Exempelvis använder sig lärarna av en klocka för att markera hur länge en uppgift ska hålla på samt bryter av lektionen med rörelsepauser.

Eleverna är delaktiga i arbetet kring studiero. I samtliga årskurser har lärarna pratat om studieron med eleverna. Det har framkommit vid dessa tillfällen att det finns olika

uppfattningar om hur det ska vara i klassrummet när det är studiero. Elever får fylla i ett webbformulär inför utvecklingssamtalen där de kan uttala sig om bland annat trygghet och studiero. Eleverna har också fått vara med och utforma gemensamma ordningsregler på skolan, vilket också syftar till ökad studiero.

Granskningen visar att skolans arbete ännu inte resulterat i att all undervisning präglas av studiero. Därför vill Skolinspektionen framhålla vikten av att rektorn tillsammans med lärare och elevhälsans personal följer upp de insatser som hittills genomförts och de metoder som används i undervisningen för att skapa en miljö där det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. En del av det förebyggande arbetet med fokus på studiero berör arbete med anpassningar och stöd eftersom studieron kan påverkas negativt om elever inte får det stöd och den stimulans som de behöver. Därför behöver även denna del ingå i skolans uppföljning av de insatser som genomförs för att skapa studiero.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i låg utsträckning.

Skolinspektionens sammanfattade motivering är att rektorns analys av likvärdigheten i lärarnas bedömning och betygssättning är begränsad samt att lärarna inte ges tillräckliga förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Rektorn ger vissa men inte tillräckliga förutsättningar för att lärarna ska kunna samverka med varandra vid bedömning och betygssättning. Fyra studiedagar per läsår ägnas åt bedömning och betygssättning. Då ges lärarna möjlighet att samverka med kollegor utifrån behov. Det har förekommit möjlighet att träffa kollegor från andra skolor vid dessa träffar. Denna samverkan är inte styrd eller organiserad från rektorns håll annat än att tiden ges, och lärarna avgör själva med vilka kollegor de samverkar. Enligt rektorn samverkar lärarna kring bedömning och betygssättning främst inom arbetslaget, men att det är svårt att samverka med kollegor från andra arbetslag. Rektorn beskriver att obehöriga lärare får stöd av andra lärare som undervisar i samma ämne, men även här saknas struktur och styrning enligt lärarna, och att stöd och samverkan i hög grad sker på lärarnas eget initiativ. Några gemensamma insatser i syfte att höja

personalens kompetens kring bedömning och betygssättning har inte genomförts under de senaste åren.

Uppföljning och analys av betyg

Rektorn följer inte upp och analyserar likvärdigheten i lärarnas bedömning och betygssättning. Av intervju med rektorn framgår att det inte sker någon analys av eventuella skillnader när det kommer till likvärdig bedömning och betygssättning. Viss analys görs centralt inom kommunen, men rektorn uppger att de endast har följt upp resultaten mellan olika år och att de inte uppvisar några större skillnader.

Exempel på avvikelser i betyg och bedömningar finns men analys och insatser saknas i hög utsträckning. De nationella proven för årskurs 6, läsåret 2021/2022, rättades externt genom ett kommungemensamt initiativ. I samband med rättningen har lärarna på Horns skola diskuterat om de generellt sett sätter lägre betyg jämfört med andra skolor i kommunen, men denna diskussion har inte drivits vidare i några strukturerade former. Rektorn berättar i intervjun att hen har en bild av att lärare håller tillbaka högre betyg under höstterminen för att hellre höja än sänka betyget på våren. Detta har inte diskuterats eller analyserats djupare på enheten. Enligt lärarna känner de inte till om det förekommer omotiverade avvikelser i betygen på skolan och har heller inte haft något samtal med rektorn om detta.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att följa upp och analysera lärarnas bedömning och betygssättning i olika ämnen och årskurser för att skapa likvärdighet.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver följa upp och analysera att lärarnas bedömningar är rättvisa och likvärdiga. Granskningen visar att det saknas skolgemensamma rutiner och former för att analysera bedömningar och betyg ur ett likvärdighetsperspektiv. Den analys som sker centralt i kommunen fokuserar endast på eventuella skillnader mellan skolor och det förekommer ingen analys på skolenhetsnivå med jämförelser mellan exempelvis klasser, årskurser, ämnen eller lärare ur ett likvärdighetsperspektiv, varken av rektorn själv eller tillsammans med lärarna. De potentiella avvikelserna i lärarnas betygssättning mellan höst- och vårtermin som rektorn nämner har inte analyserats vidare, och därmed har heller inga insatser för att åtgärda eventuella omotiverade avvikelser gjorts.

I Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2022:417, s.48 ff) med kommentarer om betyg och provning framgår att rektorn behöver säkerställa att det finns förutsättningar för att

sammanställa betyg i samtliga ämnen och i förekommande fall nationella provbetyg som underlag för ändamålsenliga analyser av resultaten. Det är även viktigt att det finns rutiner för att analysera betyg och nationella provbetyg för att säkerställa att betygen är så rättvisande och likvärdiga som möjligt och att resultaten från de nationella proven särskilt har beaktats. Vidare framgår (s. 23ff) att rektorn har en central roll för lärares arbete med rättvisande och likvärdiga betyg. Rektorn behöver ge lärare förutsättningar att tillsammans med kollegor diskutera hur de kan analysera och värdera elevernas kunskaper och hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningsituationer. Det kan också innebära att enas om former för dokumentation.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn utvecklar arbetet med att på ett systematiskt sätt och tillsammans med lärarna följa upp lärarnas bedömning och betygsättning i syfte att dessa ska vara rättvisa och likvärdiga. Till exempel kan rektorn analysera eventuella skillnader mellan bedömningar eller betyg och resultat på nationella prov, mellan lärares betygsättning och bedömning i olika årskurser och ämnen.

Slutsatser av denna analys kan sedan användas i arbetet för att förbättra förutsättningarna för att lärarna ska göra likvärdiga bedömningar. Detta kan ske genom användandet av olika metoder, till exempel genom sambedomningar av olika elevprestationer, samplanering och med hjälp av nationella bedömningsstöd. Även samverkan med andra skolor i kommunen kan genomföras i större utsträckning för att främja en likvärdig bedömning.

På Skolinspektionens vägnar

X Eleonor Duvander

Beslutsfattare

Signerat av: Eleonor Duvander

X Ann-Charlotte Ehn

Föredragande

Signerat av: Ann-Charlotte Ehn

I handläggningen av ärendet har även utredarna Daniel Nilsson och Maja Beckman medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 4 lektionsobservationer.
- 2 gruppintervjuer med elever.
- 1 gruppintervju med lärare.
- 2 gruppintervjuer med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 29 november – 1 december 2022. Besöket genomfördes av Ann-Charlotte Ehn, Maja Beckman och Daniel Nilsson.

Horns skola är en kommunal grundskola belägen i Kinda kommun. Vid skolan bedrivs utbildning i årskurserna 1-6 samt i förskoleklass och fritidshem. Denna granskning omfattar utbildningen i grundskolans årskurs 1-6. Skolans ledning består av en rektor. På Horns skola går cirka 50 elever.